

остеопороза являється пріоритетною: неуклонний ріст захворюваності та переломів з пошкодженням м'якотканних структур, які не завжди вчасно діагностуються на фоні пошкоджень костної системи, ведуть до стійкої втрати трудоспособності та зниженню якості життя населення.

Ціль роботи. Визначити діагностичні аспекти ультразвукової верифікації пошкоджень сухожильно-связочного апарату колінних та плечевих суглобів у хворих з остеопорозом.

Матеріали та методи. Ультразвукове дослідження (УЗД) проведено 86 пацієнтам (32 чоловіки та 54 жінки) з різними травмами та клінічними ознаками розриву сухожиль ротаційної манжети плечевого суглоба (РМП) та розриву коллатеральних зв'язок колінного суглоба (КС). Вік досліджуваних — 50-79 років. Для порівняння УЗД проводилося 25 пацієнтам без пред'явлених скарг або жартів на патологію плечевого та колінного суглобів або ж учитувалися результати УЗД інтактних суглобів у досліджуваних пацієнтів. Всім хворим проводилися рентгенографія плечевого та колінного суглобів, денситометрична оцінка мінеральної густоти костної тканини.

Ультразвукове дослідження проводилося на сканерах ULTIMA PA EXPERT, ULTIMA SM (РАДМІР) та Simens Acuson X 300 (Simens) лінійними датчиками з частотою 5-12 МГц шляхом поліпроєкційного та поліпозиційного сканування РМП та коллатеральних зв'язок з використанням функціональної ультразвукової та кольорової доплерівської картирування. Оцінювалися наступні ознаки: стан кортикального шару головки плечевої кістки, суглобових поверхонь бедренної та плечової кістки, товщина сухожиль РМП, сухожилля довгої головки біцепса, коллатеральних зв'язок, їх структура, цілісність, васкуляризація, стан сумок плечевого та колінного суглобів.

Частичними вважалися пошкодження з наявністю гіпоехогенних дефектів: внутрисуглобового, внесуглобового, внутрисуглобового, дефекта в місці інсерції сухожиль або зв'язок з фрагментарним відривом хрящового або кортикального шару кістки. Повними вважалися розриви: при відсутності візуалізації сухожиль або зв'язок в типовому місці, переривистості контурів, візуалізації кінців розірваного сухожиль або зв'язок, наявності фокальних фрагментів хряща головки плечевої або суглобових поверхонь бедренної та плечової кістки, наявності выпота в ССС або в супрапателлярному завороті неоднорідної структури.

В результаті комплексного ультразвукового дослідження було діагностовано пошкодження медіальної коллатеральної зв'язки КС — частинне у 42 (48,8%) пацієнтів, повне — у 27 (31,3%) пацієнтів; пошкодження латеральної коллатеральної зв'язки КС — частинне у 23 (26,7%) пацієнтів, повне у 5 (5,8%) пацієнтів; пошкодження сухожиль надостної м'язи РМП — частинне у 28 (32,5%) пацієнтів, повне у 20 (23,2%) пацієнтів; пошкодження сухожиль підостної м'язи РМП — частинне у 13 (15,2%) пацієнтів, повне — у 4 (4,6%) пацієнтів; пошкодження сухожиль підлопаточної м'язи РМП — частинне у 6 (6,97%) пацієнтів, повне — у 8 (9,3%) пацієнтів. Відрив сухожиль надостної м'язи з костним фрагментом великого

бугорка від місця його інсерції спостерігався у 16 (20,9%) пацієнтів; відрив медіальної коллатеральної зв'язки КС з костним фрагментом від місця її інсерції локалізували у 11 (12,8%) пацієнтів. Пошкодження РМП, що поєднуються з переломом великого бугорка, діагностовані у 18 (18,8%) пацієнтів. Пошкодження РМП супроводжувалися субдельтоїдно-субакроміальним бурситом у 72 (83,7%) пацієнтів, а пошкодження коллатеральних зв'язок КС супроводжувалися супрапателлярним бурситом у 77 (89,5%) пацієнтів. При рентгенографії плечевого суглоба зміни виявлялися у 16 (20,9%) пацієнтів з відривом костних фрагментів великого бугорка, у 18 пацієнтів (18,8%) при наявності перелому великого бугорка, у 38 (44,2%) пацієнтів з ознаками локального остеопороза великого бугорка плечевої кістки. При рентгенографії колінного суглоба зміни виявлялися у 11 (12,8%) пацієнтів з відривом костних фрагментів плечової кістки, у 32 (37,3%) пацієнтів з ознаками локального остеопороза бедренної та плечової кістки.

При ультразвуковій денситометрії показателю Т в межах стандартних відхилень від норми становив менше — 2,5 SD у 79 (91,2%) пацієнтів, що підтвердило наявність остеопорозу (згідно з рекомендаціями ВОЗ).

Висновки. Ультразвукова ехографія дозволяє точно визначити характер пошкодження сухожильно-связочного апарату таких великих суглобів, як колінний та плечовий. Наявність остеопорозу в великому бугорку плечевої кістки, м'язцях бедренної та плечової кістки є складовим ланкою патогенезу пошкоджень РМП та коллатеральних зв'язок КС.

ПОКРАЩЕННЯ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ТОВСТОЇ КИШКИ ПРИ УЛЬТРАЗВУКОВОМУ

ОБСТЕЖЕННЯ ЗА ДОПОМОГОЮ СИМЕТИКОНУ

Жайворонок М.М.¹, Динник О.Б.²,
Кушнеров О.І.³

¹Медичне науково-практичне об'єднання «МедБуд», м. Київ

²Інститут фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, м. Київ

³Центральна районна клінічна поліклініка, м. Мінськ

Вступ. Метеоризм (від гр. μετέωρισμός — підняття вгору, здуття) — надлишкове скупчення газів у кишечнику. Надлишкове скупчення газів у шлунково-кишковому тракті (ШКТ) значно знижує інформативність ультразвукового дослідження. При метеоризмі об'єм газу, що виводиться, може досягати трьох та більше літрів. Існують три основні джерела утворення газу в кишечнику: повітря, що ковтається; гази, які утворюються в просвіті самої кишки; гази, що дифундують з крові. Газ, що накопичується в ШКТ, у нормі частково всмоктується в товстій кишці та частково евакуюється. Симетикон (Еспумізан®) — являє собою кремній — органічне сполучення групи диметилполісілоксанів і за механізмом дії належить до поверхнево активних речовин та застосовується як піногасник.

Мета. Оцінити ефективність ультразвукової візуалізації відділів товстої кишки за допомогою діагнос-

тичного розчину з додаванням симетикону.

Матеріали та методи. Нами обстежено 69 пацієнтів віком від 21 до 62 років. Дослідження проводилося на апаратах Esaote ClassC та Philips HD 11 з мультисистемними конвексними 3,5-5 МГц та лінійними датчиками 7-12 МГц, застосовували технології покращення В-зображення. Обстеження товстої кишки проводили після очистки напередодні. Використовували методику трансабдомінального обстеження товстої кишки з наповненням її діагностичним розчином. Як діагностичний розчин використовували дистильовану воду (500 мл), в яку додавали симетикон (Еспумізан®) (80 мг). Товста кишка була поділена на зони інтересу, які є найскладнішими з точки зору візуалізації: ректосигмоїдний відділ, селезінковий кут, печінковий кут, купол сліпої кишки. Контрольна група із 70 чоловік отримувала тільки дистильовану воду.

Результати та їх обговорення. Добра візуалізація ректосигмоїдної зони була досягнута у 58 (84%) пацієнтів порівняно з контрольною групою — 31 (44%), часткова візуалізація — у 8 (12%) пацієнтів та 33 (47%) контрольної групи відповідно та не покращилася у 5 (4%) пацієнтів та 6 (9%) контрольної групи. Добра візуалізація селезінкового кута була досягнута у 67 (96%) пацієнтів порівняно з контрольною групою — 33 (47%), часткова візуалізація в 1 (2%) пацієнта та 35 (46%) контрольної групи відповідно та не покращилася в 1 (2%) пацієнта та 2 (7%) контрольної групи відповідно. Добра візуалізація печінкового кута була досягнута у 68 (98%) пацієнтів порівняно з контрольною групою — 48 (69%), часткова візуалізація — в 1 (2%) пацієнта та 20 (29%) контрольної групи відповідно та не покращилася в 1 (2%) контрольної групи відповідно. Добра візуалізація купола сліпої кишки була досягнута у 67 (86%) пацієнтів порівняно з контрольною групою — 60 (%), часткова візуалізація у 2 (%) пацієнтів та 9 (%) контрольної групи відповідно та не покращилася в 1 (%) пацієнта контрольної групи. Вплив на зменшення газу в товстій кишці тісно корелює з поліпшенням візуалізації у більшості пацієнтів. Всі пацієнти переносили процедури добре, без будь-яких побічних ефектів.

Висновок. Використання симетикону (Еспумізану) є простим, небезпечним, недорогим і ефективним методом для покращення візуалізації відділів товстої кишки в амбулаторних умовах та покращує візуалізацію порівняно з однією водою.

МУЛЬТИПАРАМЕТРИЧЕСКИЙ УЛЬТРАЗВУК В КАТАМНЕСТИЧЕСКОМ НАБЛЮДЕНИИ НЕДОНОШЕННОГО НОВОРОЖДЕННОГО С БОЛЕЗНЬЮ БАЙЛЕРА. СЛУЧАЙ ИЗ ПРАКТИКИ

*Закревский А.Н. *, Каралетян О.Ю. *,
Каратай О.С. **, Томчук А.И. **,
Козакевич И.М. **, Закревская А.А. **

** Кафедра неонатологии Харьковской
медицинской академии последипломного
образования, г. Харьков*

*** Харьковский городской перинатальный центр*

Вступление. У детей первичные злокачественные опухоли печени встречаются значительно реже, чем у взрослых. Они составляют около 0,5-2% от числа всех опухолей у детей. Предрасполагающими

факторами являются хронические болезни гепатобилиарной системы. Группу высокого риска составляют дети с метаболическими нарушениями, прогрессирующим семейным внутривисцеральным холестазом I (болезнь Байлера) и II типов, хроническими вирусными гепатитами В и С, первичным склерозирующим холангитом и др. [1]. В современных условиях с диагностической целью широко используют мультипараметрический ультразвук, в частности, у взрослых рекомендовано использовать данные авторов Ferraioli G. et al. (2012). в клинической интерпретации результатов для стадирования фиброза методом сдвиговой эластографии (СВЭ) в сопоставлении с данными ТЭ и шкалы METAVIR пока не будет разработана национальная шкала [2, 3].

Манифестация болезни Байлера в виде синдрома холестаза отмечается в первые месяцы жизни, чаще в период новорожденности. Диагностика основана на выявлении диссоциации между низкой активностью гамма-глутамилтранспептидазы (ГГТП) сыворотки крови, часто в сочетании с низким уровнем холестерина и повышением значения других клинических и лабораторных маркеров холестаза, со значительным повышением уровня ЖК в крови и отсутствием их в желчи, внутриклеточным скоплением желчи при электронно-микроскопическом исследовании биоптата печени. Единственный радикальный метод лечения ГЦК — хирургический, заключающийся в резекции опухоли или трансплантации печени. У детей с хроническими прогрессирующими заболеваниями методом выбора служит трансплантация печени.

Приводим собственное катamnестическое наблюдение пациента.

Ребенок родился путем операции кесарева сечения в СГ 28 нед., масса — 760 г; рост — 30 см; ОГ — 22 см; ОГК — 20 см; роды — 1-е, беременность — 2-я на фоне хронического гломерулонефрита с 21-й недели, системной артериальной гипертензии, плацентарной дисфункции, СЗВУР плода.

По Апгар 2-5 баллов, переведен в ОИТ в крайне тяжелом состоянии, длительное время находился на ИВЛ, получал полное и частичное парентеральное питание, терапия в соответствии с действующими протоколами.

Диагноз: Врожденное нарушение обмена веществ — нарушение обмена желчных кислот с синдромами холестаза, мальабсорбции, мальдигестии, мальнутриции, вторичной хакексией, осложненное метаболическим гепатитом, фиброзом печени.

Маркеры вирусных гепатитов (HbsAg, IgG HCV) отрицательные, уровень билирубина нарастал до 289 мкмоль/л за счет прямой фракции 139 мкмоль/л. Повышен уровень раково-эмбрионального антигена (РЭА), 6,88 нг/мл и альфа-фетопротеина (АФП), 196,1 МЕ/мл.

СВЭ печени демонстрировала повышение средней жесткости в диапазоне 5,9-7,05 кПа (фиброз печени стадия F1 по шкале METAVIR) с нарастанием показателей до 8,31-11,42 кПа (фиброз печени стадия F2-3 по шкале METAVIR). В последующем клиническое улучшение состояния, снижение билирубина соответствовало снижению показателей средней жесткости печени до нормы: 3,75-4,82 кПа. Однако спустя 6 мес. при проведении мультипараметрического ультразвукового исследования печени